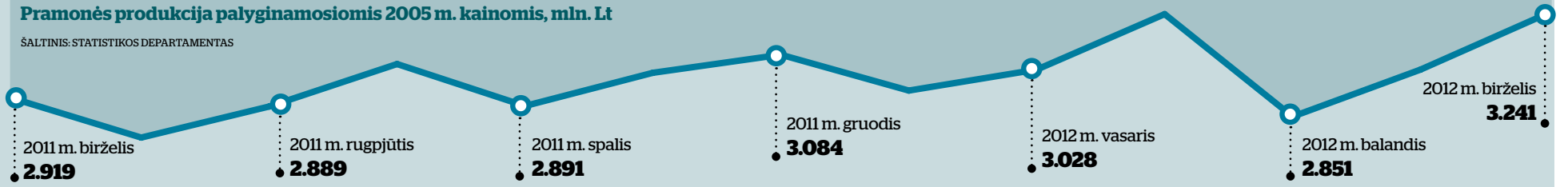

Pramonės produkcija palyginamosiomis 2005 m. kainomis, mln. Lt

ŠALTINIS: STATISTIKOS DEPARTAMENTAS

Kaip gintis nuo komercinių bankų

Vartotojų teisės ::

JURGITA BIELIŪNIENĖ
advokatų kontoros „Vadapalas, Vaitiekūnas ir partneriai EUROLEX“ advokate
info@verslozinios.lt

Kelios pradelstos kredito įmokos - nepakankama priežastis bankui nutraukti ilgalaikę kredito sutartį, net jei tokią galimybę numato sutartis.

● **Jurgita Bieliūnienė, advokatų kontoros „Vadapalas, Vaitiekūnas ir partneriai Eurolex“ advokatė. „Tam tikrų galimybių pakeisti kredito sutartis suteikia ekonominė krizė, nes teismai 2008 m. prasidėjusią pasaulinę ir nacionalinę ekonominę krizę laiko aplinkybe, kurios asmenys negalėjo prognozuoti ir yra dėl jos nekalti.“** JUDITOS GRIGELYTĖS NUOTR.

Kredito sutarčių sąlygas, numatančias bankui teisę nutraukti kredito sutartį kredito gavėjui nesumokėjus keleto įmokų, teismas gali pripažinti nesąžiningomis ir negaliojančiomis. Tokia praktika taikoma tuomet, kai kredito sutartis sudaryta 15 m. ir ilgesniam laikotarpiui, pradelstos įmokos sudaro nedidelę dalį (1-2 %) visos kredito sumos, o kredito gavėjas - vartotojas. Jeigu kredito sutartis jau nutraukta, kredito gavėjas turi teisę ginčyti tiek kredito sutarties nutraukimą, tiek reikalauti atitinkamą sąlygą pripažinti nesąžininga. Tokią teisę vartotojas turi net ir prasidėjus išieškojimo procedūrai. Nuo 2012 m. sausio 2 d. vartotojas gali pasinaudoti ir pigesniu savo teisių gynimo būdu - dėl ginčo su banku kreiptis į Lietuvos banką. Tiesa, Lietuvos banko

priimami sprendimai yra tik rekomendacinio pobūdžio.

Kraštutinė priemonė

Bankai dažnai neatsižvelgia į kredito gavėjo prašymus atidėti mokėjimo terminus ir naudodamiesi kredito sutartyje numatyta galimybe ją nutraukti dėl kredito gavėjo kaltės. Tokiu atveju galima kreiptis į teismą, kad šis banko veiksmus nutraukiant sutartį pripažintų

neteisėtai ir pakeistų kredito sutarties sąlygas. Tiesa, kredito gavėjas turi pateikti prašymą bankui pakeisti sąlygas iš karto, kai tik atsirado aplinkybės, kurios neleidžia mokėti sutarties įmokas. Tai reikėtų padaryti dar galiojant sutarčiai.

Šių metų birželio mėnesį Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išplėstinė kolegija konstatavo, kad turi būti siekiama išsaugoti sutartinius santykius, siekti pakeisti sutarties sąlygas taip, kad būtų atkurta banko ir kredito gavėjo sutartinių prievolių vykdymo pusiausvyra, o byloje dėl neteisėto kredito sutarčių nutraukimo ir sąlygų pakeitimo pirmiausia turėtų būti sprendžiama, ar yra teisinis pagrindas pakeisti sutartį taip, kad ją galėtų vykdyti kredito gavėjas.

Jeigu nėra galimybių pakeisti sutarties nuostatų, kad nė viena iš šalių nebūtų neproporcingai suvaržyta, teismas turi teisę savarankiškai nuspręsti, kokiomis sąlygomis ir tvarka sutartis turi būti nutraukiama. Kitaip tariant, teismas gali nesilaikyti šalių sutartimi nustatytos nutraukimo tvarkos.

Tam tikrų galimybių pakeisti kredito sutartis suteikia ekonominė krizė, nes teismai 2008 m. prasidėjusią pasaulinę ir nacionalinę ekonominę krizę laiko aplinkybe, kurios asmenys negalėjo prognozuoti ir yra dėl

jos nekalti. Šios aplinkybės teisme įrodinėti nereikia. Vargu ar laikinas pajamų sumažėjimas ar jų netekimas bus pakankamas pagrindas pakeisti kredito sutarties sąlygas. Tačiau dėl ekonominės krizės sustabdžius perspektyvaus verslo projekto įgyvendinimą, kuriam ir buvo suteiktas kreditas, yra rimtas argumentas reikalauti, kad bankas atidėtų mokėjimus pagal kredito sutartį.

Dar viena galimybė

Jeigu bankas suteikė kreditą, nors buvo aplinkybių, turėjusių bankui kelti pagrįstą abejonių apie kredito gavėjo galimybes jį grąžinti, dalis kaltės gali tekti ir bankui. Lietuvoje nemažai kreditų buvo suteikta netinkamai įvertinus kredito gavėjų mokumą bei jų finansinės būklės perspektyvas. Buvo teikiamos didelės paskolos mažas nuolatines pajamas gaunantiems fiziniams asmenims, finansuojami neišsamūs verslo planai. Tokiais atvejais teismai gali pritaikyti mišrią kredito gavėjo ir banko atsakomybę. Konstatavus banko ir atskirų jo darbuotojų klaidas suteikiant kreditą, pareiga kredito gavėjui grąžinti kreditą išlieka, o teismas sprendžia tik dėl jo atleidimo nuo prievolės mokėti palūkanas bei delspinigius pagal kredito sutartį.

Laikas sumokėti ::

Mokesčių deklaravimo ir mokėjimo kalendorius

Iki liepos 31 d.

1. Privalomojo sveikatos draudimo įmokos (PSD)
Savarankiškai mokantys PSD įmokas sumoka 2012 m. liepos mėnesio PSD įmokas.

2. Gyventojų pajamų mokestis

Jei mokestį išskaičiuojantis asmuo su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusias atitinkamo mokesčio laikotarpio mėnesio išmokas moka dalimis ir per mėnesį išmoka visą išmoką, tai mokestį išskaičiuojantis asmuo išskaičiuotą pajamų mokestį privalo sumokėti į biudžetą iki to mėnesio paskutinės dienos, jeigu paskutinė išmokos dalis išmokėta po to mėnesio 15 dienos.

3. Akcizai

Sumokami 2012 m. liepos mėnesio antrojo dešimtadienio akcizai.

4. Mokestis už valstybinius gamtos išteklius

4.1. Pateikiama tinkamai užpildyta 2012 04 01-2012 06 30 mokesčio laikotarpio Mokesčio už naudingąsias iškasenas, vandenį ir statybinių gruntą deklaracijos KIT708 forma, patvirtinta aplinkos ministro ir VMI viršininko 2006 gruodžio 27 d. įsakymu Nr. D1-614/VA-99 „Dėl Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius deklaracijos formų, jų pildymo ir pateikimo tvarkos patvirtinimo“.

4.2. Sumokamas 2012 m. II ketv. valstybinių gamtos išteklių naudojimo mokestis.

Iki rugpjūčio 6 d.

Pridėtinės vertės mokestis

PVM mokėtojai, kuriems pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 90 straipsnio 2 dalies nuostatas atsiranda prievolė mokėti avansinius PVM mokėjimus, avansinius PVM mokėjimus moka, jeigu jų vidutinė mokesčiniui laikotarpiui tenkanti mokėtina į biudžetą PVM suma per 3 kalendorinių paeilui einančių mėnesių laikotarpį viršijo 10.000.000 Lt.

ŠALTINIS: VŽ

VASARA SU KNYGA

Stephen Neale, Lisa Spencer-Arnell, Liz Wilson
Emocinis intelektas ir ugdymas 37.37 Lt

Ram Charan
Know-how. Praktinės žinios 40.88 Lt

Janet Lowe
Kalba Jackas Welchas 25.95 Lt

Kate Ludeman, Eddie Erlandson
Alfa sindromas 34.06 Lt

Dave Ulrich, Wayne Brockbank
Personalo vadyba: vertės pasiūlymas 34.06 Lt

Barry Tomalin ir Mike Nicks
Pasaulio verslo kultūros ir kaip jas perprasti 37.37 Lt

Peter Fisk
Rinkodaros genijus 38.83 Lt

John A. Barnes
John F. Kennedy. Lyderio portretas 31.25 Lt

Janet Lowe
Kalba Warena Buffetas 25.95 Lt

Vivien Saunders
Golfo vadovas 30.00 Lt

Manfred F. R. Kets de Vries
Lyderis pas psichoanalitiką 40.88 Lt

www.vz.lt/pigiau • knygos@verslozinios.lt • tel. (8 5) 252 6380 • Pasiūlymas galioja iki rugpjūčio 31 d.